

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-agerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četr leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za oznanipla plačuje se od štiristopne petin-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Preganjanje slovenske zastave v Gorici.

Znano je našim čitateljem, na kako nečuven način je politična oblast postopala proti slovenskim trobojnicam, katere so bile povodom cesarjevega jubileja razobešene v Gorici in zlasti proti zastavi, katera je bila razobešena na „Šolskem domu“, na poslopju, katero je sezidala slovenska požrtvovanost v spomin na cesarjevo vladarsko petdesetletnico.

To bresprimerno žaljenje naše trobojnica je obudilo po Slovenskem največje ogroženje, katero je dobilo izraza v časopisu, zlasti veliko ogroženje pa še pri nas na Kranjskem, ker se je žalila zakonito priznana zastava našega vojvodstva.

Proti postopanju goriškega političnega oblasta so goriški župani podali odločen protest in so sklenili, da vsi odlože županstvo, ako osrednja vlada tekom jednega meseca ne da zadoščenja.

Slovanski poslanci, na čelu jih dr. Gregorčič, so v seji dne dne 9. decembra podali obširno in ostro interpelacijo, v kateri je vsestransko pojasnjeno postopanje goriškega političnega oblastva napram slovensemu prebivalstvu v obče in je natančno popisano, kaj se je na dan cesarjevega jubileja zgodilo.

Interpelacija, katero je podpisalo petinštideset poslancev, vprašuje ministerskega predsednika:

1. Hoče li Vaša ekselenca v tej interpelaciji navedene slučaje in popisane razmere pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici dati na lici mesta preiskati po posebni komisiji, katera nepristranost je vvišena nad vsak dvom in katera bo zaslišala tudi stranke?

2. Hoče li Vaša ekselenca policijskega ciljala Kratkega zaradi nečuvence brez taktnosti, s katero je 2. decembra v „Šolskem domu“ v Gorici motil cesarsko slavnost, poklicati na odgovor?

3. Hoče li Vaša ekselenca slovenskemu prebivalstvu dežele in mesta Gorice s primernimi odredbami poskrbeti pristoječe mu zadoščenje za javno razdaljenje, ki se mu je zgodilo s tem, da se je mej cesarsko in otvoritveno slavnostjo morala vsled ukaza sneti slovenska zastava s „Šolskega doma“, spomenika, kateri je narod postavil povodom petdesetlet-

nice vladanja cesarja Franca Jožefa I., in z raznih drugih poslopij v Gorici?

4. Hoče li Vaša ekselenca c. kr. okrajnemu glavarstvu v Gorici naročiti, naj ustavi svoj, v službi politične stranke proti slovenski zastavi zaci boj?

5. Hoče li Vaša ekselenca ukreniti kar treba, da se sanirajo obupne, državi nevarne razmere pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Gorici?

Pričakujemo, da ta energična interpelacija, katera nam razkriva uprav barbarske razmere, ne ostane brez uspeha. Ako vlada ne da popolnega zadoščenja, naj si posledice sama pripše.

V Ljubljani, 15. decembra.

Avstrijska obstrukcija se baje za sedaj ne ponovi, kajti — tako poroča s kislom obrazom „Grazer Tagblatt“ — antisemitje in socijalni demokratje so izjavili, da so obstrukcije siti. „Graz. Tagblatt“, glasilo nemške narodne stranke, zatrjuje sicer, da morejo nemška narodna in nemška napredna stranka ter Schönererjeva skupina same nadaljevati 9. decembra t. l. v drž. zborn naznanjeno obstrukcijo, a videti je, da tudi mej imenovanimi obstrukcionisti ni več veselja in tudi ne slege. V nemški narodni stranki se nekaj pripravlja. Bržas zapusti nekaj poslancev to stranko. Prvi jo je ostavil posl. Hueber.

Ogerska kriza stagnira, ker je zasedanje državnega zbora do sobote prekinjeno. Vprašanje glede parlamentovega predsedništva se je približalo rešitvi v toliko, da se vlada in liberalna stranka združita za kandidaturo pl. Perczela, dosedanjega ministra notranjih del. Opozicija pa tudi s tem predsednikom ni zadovoljna ter bode delala volitvi velike ovire, to pa še tem lažje, ker bo njen pristaš, stari Madarasz, v dotedni seji predsednik kot najstarejši poslanec. Morda do volitve sploh ne pride in zasedanje se preloži zopet. Stari Koloman pl. Tisza bo imel 20. t. m. pred svojimi volilci velevažen političen govor.

Pariški antisemiti, katerih je v stranki generalnega štaba posebno veliko, si zmislijo vedno kaj, da hujskajo proti revizionistom ter pristašem Dreyfusa in Picquarta. Sedaj so si zmisli, da bodo

revizionisti v družbi z anarhisti razgnali novo komično opero. Antisemitski listi lažejo najnesramnejše, da so anarhisti somišljeniki revizionistov in židovskih kapitalistov. To pa vse ne pomaga nič, kajti istina ostane, da so se izrekli sedaj za revizo največji in najslavnejši francoski učenjaki in umetniki.

Govor državnega tajnika pl. Bülowa razpravlja vsi nemški, pa tudi francoski, angleški in avstrijski časopisi. Velikonemški časopisi so polni občudovanja „radi elegance, takta in duhovitosti“ Bülowa govora. Zlasti jim ugaja Bülowa replika na Thunov govor glede izgona Avstrijev iz Prusije. „Vossische Ztg.“ piše: Mi sami grajamo izgonsko politiko gosp. pl. Köllerja, toda prav tako odločno smo moral zavrniti nepristojno obliko in neprimerno kritiko avstrijskega ministerskega predsednika. „Berliner Tagblatt“ piše: G. pl. Bülow je s fino ironijo, ne da bi ga imenoval, avstrijskega ministerskega predsednika radi njegovega zadnjega „represalijskoga“ govora pobil. Z zadovoljstvom izvemo zajedno, da po nazorih državnega tajnika trozvezik nikakor ni omajana. Vendar pa se je intimnost med nemško in avstro-agersko državo v poslednjih letih precej ohladila, akoravno se oficijalno razmerje ni spremenilo. Angleški časopisi so z govorom Bülowa zadovoljni ter se jim zdi, da je bil bil govorjen o pravem času. Bülowa govor je nekako nadaljevanje govora Chamberlaina. Zajedno pa zafkujejo Angleži Francoze, dobrakajoči se Nemčiji. V Avstriji Bülowa govor ni napravil namerovanega vtiča, dasi se opozicijski listi trudijo na vso moč, da ga izrabijo čim najbolje proti Thunu in Slovanom.

Resignacija Harcourta, dosedanjega vodje velike liberalne stranke v angleški poslanski zboru, se smatra velikim političnim dogodkom, ki ne ostane brez vpliva. Vzrok odstopa so osebne intrige lorda Rosebery, ki je odložil 1. 1896. vodstvo razbite liberalne stranke, katero sta Harcourt in njega priatelj Morley z veliko težavo zopet sestavila. Harcourt boče biti odslej le navaden poslanec, ker — tako piše v javnem pismu Morleyu — ni niti sebičen niti častilepen, nego mu je bilo vedno le za korist domovine in vugled liberalne stranke.

LISTEK.

Protiv severu.

Iz popotnega dnevnika. — Pisal dr. Fran Krajec.

II.

Čez 6 $\frac{1}{2}$ ur sem bil iz Prage v Berolinu! Skoraj sam sebi nisem prav verjel, da že po nemški centralni hodim, ko sem jo od Anhaltskega kolodvora vdarij naravnost proti cesarskemu gradu mimo najbolj znanih palač in trgov. —

Berlin je največje mesto (večje od Pariza) na kontinentu, če se vstevajo doslej še samostojna predmestja; sedaj broji „mali“ Berolin 1,800.000 duš, a leta 1700. je štel jedva 26.000, torej manj nego sedaj naša Ljubljana. Pač čudno, če se prevdari, da leži mesto sredi nerodovitne peščene planjave, kjer skoraj nič drugega ne raste nego dober krompir. Ali moderna komunikacija dandanes ne vpraša za lego, premog se cenó vozi povsod, in s tem je pogoj za industrijo tudi skoro povsod omogočen.

Tu bi se lahko kaj učili mi, malomarni južni Slovani, ki nam „priroda-stvarnica vse ponuja“,

veliko več nego pruski „sipnici“ („Sandbüchse“) kakor se Berolin zaničljivo imenuje, samo da mi „jemat“ od nje zamujamo“.

O industriji v Nemčiji mi v Avstriji nimamo pojma; že če se pelješ od Draždan proti Berolinu, vidiš milje daleč same tovarne, obdane, rekeli bi, z elegantnimi stanovanji za delavce.

Kako siromaško življenje živijo naši delavci, n. pr. slovenski v Gratweinu (papirnici) pri Gradcu, katere sem tudi obiskal, v primeri z delavci v Nemčiji!

V Berolinu bi pa sploh človek mislil, da siromašta ni. No, prav tako ni; resnično pa je, da se blagostan posedujočih siplje tudi mej delavcev, kakor na Angleškem, tako tudi na Nemškem, katero je v zadnjem času velikansko napredovalo. Način življenja v Nemčiji je mej delavci veliko boljši nego v Avstriji.

Berlin je povsem moderno mesto; zdi se, kakor da bi bilo šele včeraj zidano. Ulice so široke, do celia asfaltovane. Biše, ne ravno umetniške, vse pač je podrejeno principu higijene: snaga pa je res prava čednost berolinska.

Kar mika vsakega Avstrijca na prvi bip naj-

bolj, je prusko vojaštro, ki je vtišnilo vsled svojih velikih uspehov v novejši povesti svoj pečat vsemu javnemu življenju v Evropi. Kakor je računal Bismarck z „železom in krvjo“ kot koncem koncem je dino odločilnim faktorjem ter na železo in kri utemeljil združeno Nemčijo, tako se klanjajo tudi še dandanes vsa velevlasti Bismarkovi morali; da jih je to privedlo skoraj že do blaznosti, izjavil je v manifestu letos car sam.

Vendar se ne more vojaštro v Prusiji v kulturnem pogledu prezirati: ono je tam velevlažna šola za vzgojo in disciplino; neka točnost in energija (ki se rada tudi v surovost prelevi) diči res tam vsakega konduktéra in postrežka — moška lastnost v primeri z našo slovansko mehkoto in neodločnostjo.

Prusi imajo vzrokov dovolj, da so ponosni na uspehe svojih pušk; vse v Berolinu duhti, rekeli bi, po lovorcev v vencih zmage. Kakor je sploh vse javno življenje velikansko — saj se v Berolinu centralizuje duševna in fizična Velenemčija! —, tako kažejo tudi mnogi spomeniki veliko najbližjo preteklost: vse ti popeva o nemški slavi in zmagi diplomatične zvijačnosti ter laži v l. 1859., 1866. in 1870.; in nehoté bi te to tiko in vendar glasno

